

TİCARET MÜŞAVİRLERİMİZDEN ALINAN GÜNCEL GELİŞMELER 2024

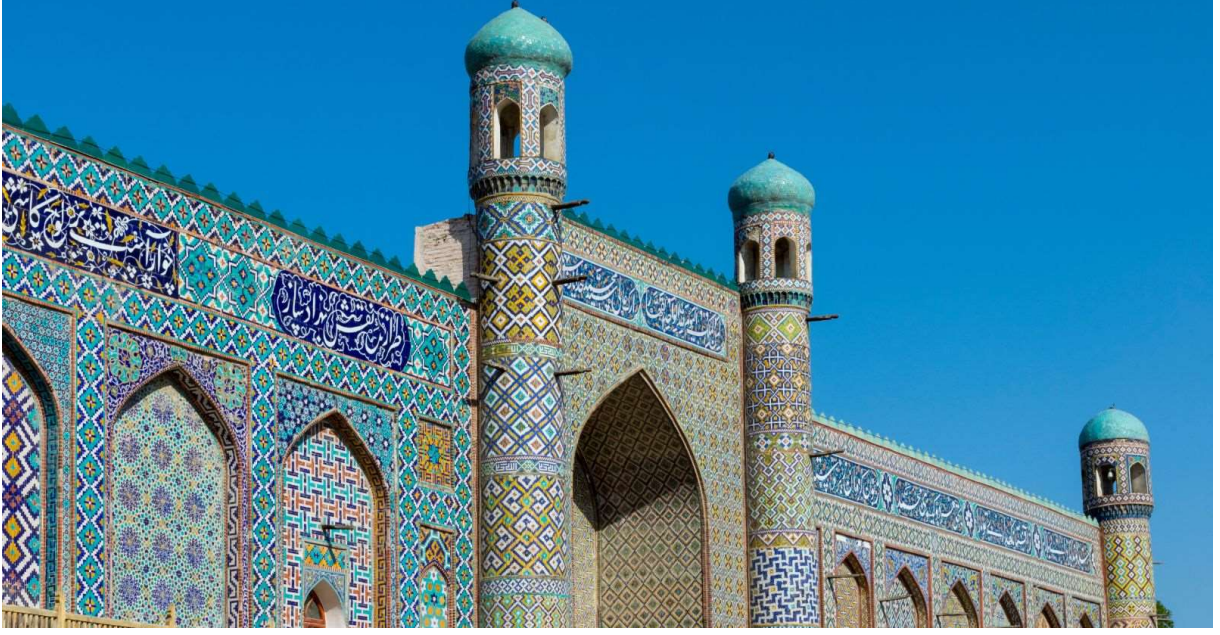
KÜTAHYA TİCARET VE SANAYİ ODASI
KUTAHYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
2024-8
AĞUSTOS

Fas'ın Kazablanka, Kenitra ve Fez Şehirlerinde Yeni Lojistik Bölgeleri Yapılacaktır

Fas Ulaştırma ve Lojistik Bakanlığının yaptığı açıklamada, geliştirme çalışmaları tamamlanma aşamasında olan Agadir'in (Ait Melloul) güneyinde yer alan lojistik bölgesine ek olarak, Fas Lojistik Geliştirme Ajansı (AMD L)'nin Kazablanka, Kenitra ve Fez şehirlerinde yeni lojistik bölgelerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaları bu yıl içinde başlatmaya hazırlandığı ilan edildi. Söz konusu açıklama, Fas Ulaştırma ve Lojistik Bakanı Mohammed ABDELJALİL'in başkanlığında düzenlenen AMD L yönetim kurulu toplantısında yapıldı.

Toplantıda ayrıca, özellikle 2028 yılına kadar toplam 750 hektarlık öncelikli programın uygulamaya konulması yoluyla, 2024 yılının ilk yarısında Ajansın Fas'taki lojistik bölgelerinin geliştirilmesine yönelik gerçekleştirmeleri gözden geçirildi. Mezkur programın, mal trafiğinin yoğunlaştığı bölgelerdeki akışları konsolide etmek için lojistik kurulumları ağırlamak amacıyla, en iyi standartlarda geliştirilmiş lojistik arazisi sağlamayı amaçladığı belirtildi. Öte yandan, AMD L, lojistik tedarik zincirinin rekabet gücünün artırılması için teknik ve finansal destek sunan firmalar lojistik yükseltme programının 2. versiyonunu geliştirmek için özel sektör ortaklarıyla işbirliği içinde çalışmaktadır.

Özbekistan'daki 17 Devlet Tekeli Tasfiye Edilecek

Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın katılımıyla yakın zamanda yapılan bir sunuma göre ülke, devletin ekonomiye müdahalesini azaltmak, pazara erişimi serbestleştirmek ve girişimciler için eşit bir oyun alanı yaratmak için daha fazla görev tanımlayan bir Rekabet Geliştirme Konsepti geliştirdi.

Özellikle işletmelerin piyasalara serbestçe erişimini engelleyen düzenlemelerin ve aşırı gerekliliklerin kaldırılması planlanmaktadır. Düzenleyici yükün azaltılmasına yönelik gevşemeler getirilmesi, özellikle izin prosedürleri ve lisansların zorunlu sorumluluk sigortası ile değiştirilmesi öngörülmektedir.

Doğal tekellerin bulunduğu alanlarda bağımsız piyasa düzenleyicileri getirilecektir. Doğal tekellerle ilgili olan ve rekabeti geliştirme fırsatı bulunan mal piyasalarında doğal tekel kuruluşlarının katılımı sınırlandırılacaktır.

Doğrudan devlet alımlarının ölçeği azaltılacak ve tamamen rekabetçi yöntemlere geçilecektir. Münhasır haklar, ayrıcalıklar, tercihler ve teşvikler de dahil olmak üzere rekabeti kısıtlayan bireysel devlet yardımlarının kaldırılması öngörülmektedir.

Devlet kurumlarının bilgi sistemlerinin karşılıklı entegrasyonu yoluyla, sosyal açıdan önemli ürünlerin fiyatlandırma zincirindeki tüm halkaların dijital olarak izlenmesi sağlanacaktır. Rekabete aykırı anlaşmalar ve eylemler, gizli anlaşmalar hakkında bilgi sağlayan kişilerin ifşa edilmemesi ve teşvik edilmesi sistemi getirilecektir.

Genel olarak, bu konseptin uygulanması sonucunda, enerji, petrol ve gaz, su, yol yapımı, demiryolu ve havaalanı hizmetleri gibi bir dizi alanda 17 tür devlet tekelinin kademeli olarak ortadan kaldırılmasına yönelik tedbirler alınacaktır. Kamu alımlarında rekabete aykırı davranışlar engellenecek ve bu süreçlerin şeffaflığı sağlanacaktır. Emtia borsaları arzı artıracak ve alıcılar için seçenekleri genişletecektir.

Brezilya'da İşsizlik, 2014'ten Bu Yana Çeyrekte En Düşük Oran Olan %6,9'a Düştü

Brezilya Coğrafya ve İstatistik Enstitüsü tarafından yayımlanan verilere göre; işsizlik oranı, Haziran ayında sona eren çeyrekte %6,9 seviyesine gerilemiş olup; anılan veri, %6,9 olan Ocak 2015'te sona eren çeyrekten bu yana son çeyrekte görülen en düşük sonuç olmuştur.

İstihdam edilen nüfus ise yeni bir rekora imza atarak 101,8 milyon kişiye ulaşmıştır. Anılan veri, bir önceki çeyreğe göre %1,6, geçen yılın aynı dönemine göre ise %3 daha yüksek seviyeye tekabül etmektedir.

Hizmetler Sektörü Haziran Ayında Yüzde 1,7 Büyüyerek Rekor Seviyelere Ulaştı

Brezilya Coğrafya ve İstatistik Enstitüsü (IBGE) tarafından yayımlanan verilere göre, 2024 yılı haziran ayında hizmetler sektörü %1,7 oranında büyüyerek %2,7 artış gösterdiği Aralık 2022'den bu yana en yüksek büyümeyi gerçekleştirmiştir. Haziran 2023 ile karşılaştırıldığında ise büyüme %1,3 olarak gerçekleşti. 2024 yılının ilk yarısında hizmetler sektörü hacmi 2023 yılının aynı dönemine göre ise %1,6 artış göstermiştir.

Anılan sektör hacmindeki artışa en çok katkının ulaştırma sektöründen geldiği belirtilmiştir. Bir diğer öne çıkan alt sektör ise; bilgi teknolojisi hizmetleri, yayın ve telekomünikasyon hizmetlerinin iyi performansının etkisiyle %2 büyüyen bilgi ve iletişim sektörü olmuştur.

Nijerya Merkez Bankası Politika Faizini 50 Baz Puan Artırdı

Nijerya Merkez Bankası (CBN), politika faizini 50 baz puan yükselterek yüzde 26,75'e çıkardı.

Böylece, Olayemi Cardoso merkez bankasının yönetimini devralmasından bu yana faizi toplam 800 baz puan artırmış oldu.

Söz konusu artış, yakıt sübvansiyonunun kaldırılması ve nairanın yüzde 70 değer kaybetmesi nedeniyle Haziran'da yüzde 34,2'ye ulaşan enflasyonla mücadeleyi amaçlıyor.

Banka, para politikası karar metninde enflasyonist baskıların ele alınmasının aciliyetini vurgularken fiyatların yakında düşeceği konusunda iyimserliğini korudu.

Nijerya'da Asgari Ücret 70 bin Nairaya Çıkarıldı

Nijerya Devlet Başkanı Bola Tinubu asgari ücretin 30 bin nairadan 70 bin nairaya çıkarılmasına yönelik yasayı onayladı.

Asgari ücretin yeniden gözden geçirilme süresi ise 5 yıldan 3 yıla indirildi.

İtalya'da Transition 5.0 Destekleri Uygulamaya Alındı

6 Ağustos 2024 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Transition 5.0 teşvik paketine ilişkin ayrıntılar İtalya Şirketler ve Made in Italy Bakanlığı tarafından duyuruldu. Söz konusu teşvik paketi, Transition 4.0 Planı'nı tamamlayıcı nitelikte olup mevcut plan, şirketlerin dijital ve enerji dönüşüm sürecini desteklemeyi amaçlayan daha geniş stratejinin bir parçası olup, 2024-2025 arasındaki iki yıllık dönemde 12,7 milyar avro kaynak tahsis sağlayacak. Özellikle, REPowerEU planının öngördüğü kısa ve orta vadeli eylemler doğrultusunda, toplam 6,3 milyar avroluk mali tahsisle (PNRR) Geçiş 5.0, İtalyan şirketlerin üretim süreçlerinin dijital ve daha yeşil enerji kullanımına dönüşümünü teşvik etmeyi amaçlıyor. Kalan 6,4 milyar avro ise İtalya'nın bütçesinden tahsis edilecek. Teşvikler ise vergi kredisi olarak firmalara sağlanacak. Vergi kredileri, üretim süreci ve üretim tesislerine ilişkin ilave yatırımlar ve enerji talebini azaltan yatırımlara yönlendirilecek.

ABD’de Kaliforniya Eyaleti, Dünyanın Önde Gelen Projelerinden Olacak "Hidrojen Merkezi Projesini" Hayata Geçiriyor

Amerika Birleşik Devletleri Enerji Bakanlığı (DOE) ile Yenilenebilir Temiz Hidrojen Enerji Sistemleri İttifakı (ARCHES), Kaliforniya genelinde, temiz enerji altyapısını inşa etmek ve genişletmek üzere, kamu ve özel iştirak fonlarından karşılanacak toplamda 12,6 milyar Dolarlık "Hidrojen Merkezi" isimli yenilenebilir enerji projesini ön gören bir anlaşmaya imza attıklarını resmen ilan etti.

Söz konusu projenin Kaliforniya'nın fosil yakıtlara olan bağımlılığını doğrudan azaltacağı ve eyaletin 2045 yılına kadarki, 'karbondan bağımsız ekonomi' hedefine ulaşmasına olanak sağlayacağı öngörülmüyor. Projenin eyalet genelinde özellikle ulaştırma ve limancılık sektörlerine odaklanarak, bu sektörlerle yönelik faaliyetlerde yılda 2 milyon metrik ton karbon salınımını azaltması bekleniyor.

İrlanda’da Haziran Ayı Dış Ticaret Rakamları Açıklandı

İrlanda’da ihracat 2024 yılı Haziran ayında 16,6 Milyar Avro olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılının Haziran ayına göre ihracatta 1,8 Milyar Avroluk bir düşüş yaşanmıştır.

Buna karşın, Haziran ayında ithalat geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında 700 Milyon Avro düşerek 11,8 Milyar Avro olarak gerçekleşmiştir.

Haziran ayında, Avrupa Birliği'ne yapılan ihracat, 6 Milyar Avro ile toplam ihracatın %36,6'sını oluştururken, ABD'ye yapılan ihracat, yaklaşık olarak 5,7 Milyar Avro olup, toplam ihracatın %34'ünü oluşturmuştur.

İngiltere'ye yapılan ihracat ise; 1,1 Milyar Avro olarak gerçekleşmiş olup, toplam ihracatın %6,6'sını oluşturmuştur.

Haziran ayında, tıbbi ve farmasötik ürünlerin ihracatı, 2023 yılının aynı ayına göre %6,7 oranında düşüşle 6,5 Milyar Avro olmuştur. Organik kimyasalların ihracatı, aynı dönemde %27 düşüş ile 2,5 Milyar Avro olarak gerçekleşmiştir.

Elektrikli makine, cihaz ve ev aletlerinin ihracatı ise; %55 artarak 985 Milyon Avro'ya yükselmiştir.

Yunanistan İçişleri Bakan Yardımcısı, Kipi Sınır Kapısının Modernizasyonu için Tarih Verdi

9 Ağustos 2024 Cuma günü, Yunanistan'ın Makedonya ve Trakya bölgesinden sorumlu İçişleri Bakan Yardımcısı Konstantinos Giulekas, Meriç iline yaptığı ziyaret çerçevesinde Kipi Sınır Kapısını ziyaret etmiş, burada gümrük kapısının modernizasyonu için yapılan toplantıya katılmıştır. Bakan Yardımcısına ziyaretinde, Türk Azınlığın yoğun olarak yaşadığı Doğu Makedonya Trakya Eyaletinin Başkanı Hristodulos Topsidis de eşlik etmiştir. Kipi Sınır Kapısının önümüzdeki Paskalya'ya (20 Nisan 2025'e) kadar yenileneceğini söyleyen Bakan, söz konusu gümrük kapısındaki durumun birkaç ay sonra daha insani ve Yunanistan'a daha yaraşır bir durumda olacağını sözlerine eklemiştir. Giulekas, modernizasyon planına Kestanelik (Kastanies) Sınır Kapısının da dahil olduğunu belirtmiştir.

Panama Kanalı Günlük Geçiş Sınırlamasının Kaldırılması Hakkında

Bilindiği üzere, Atlas Okyanusu ile Pasifik Okyanusu arasında köprü görevi gören, yaklaşık 170 ülkedeki 1.920 limanı bağlayarak 180'den fazla deniz ticaret yoluna hizmet veren, dünya ticaretinin %6'sının, maden ve mineral ticaretinin %20'sinin geçtiği Panama Kanalı'nda kuraklık sebebiyle gemi trafiğinde yaşanan aksamaların önüne geçilmesini teminen Panama Kanal Otoritesi (ACP) tarafından 2023 yılı Temmuz ayından bu yana geçişlerde kısıtlama uygulamasına gidilmektedir.

Bu defa, 5 Ağustos 2024 tarihinde ACP tarafından yapılan açıklamada, uygulanan kısıtlamalara ilişkin olarak, 5 Ağustos tarihinde başlamak üzere Kanal'dan günlük 35 geminin geçişine izin verileceği, ilerleyen dönemde bir kısıtlamanın öngörülmediği ve Kanal'ın günlük rutini olan 36-38 gemi geçişinin Eylül ayı itibariyle başlanmasının planlandığı duyurulmuştur.

Ayrıca, ACP tarafından yapılan diğer açıklamada, denizcilik endüstrisinde daha sürdürülebilir uygulamaları ve karbon salınımının azaltılmasını teşvik etmek için 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren, belirli standartları karşılayan gemilerin geçişinde VIP geçiş hakkı olarak nitelendirilen bir uygulamaya gidileceği; bu kapsamda, "yeşil gemi" kriterlerini sağlayan (enerji verimliliğine göre tasarım ve kullanılan yakıt türü) Neopanamax gemileri için bir açık artırma aracılığıyla özel bir geçiş alanı sunulacağı, bu açık artırmanın da gemi geçiş tarihinden 30 gün önce açılacağı ifade edilmiştir. Bu uygulamanın, "Panama Kanalı'nın Yeşil Rotası 2050" programının bir parçası olarak hayata geçirileceği ve sürdürülebilirlik planı kapsamında, 2024 ile 2030 arasında uygulanacak 8,5 milyar dolarlık bir yatırım programı bulunduğu açıklanmıştır.

Yukarıdaki gelişmeler muvacehesinde, her hâlükârda Kanal'ı kullanacak gemilerin "transit rezervasyon sistemi" (<https://pancanal.com/en/transit-reservation-system/>) ni kontrol etmelerinin önem arz ettiğinin hatırlatılmasında fayda görülmektedir.

Avusturya'nın Temmuz 2024 İşsizlik Rakamları Açıklandı

Avusturya'da Temmuz 2024 sonu itibariyle işsizlerin sayısı iş bulma kursunda eğitim alanlar da hesaba katıldığında, bir önceki yılın aynı dönemine göre %10,0 artarak 341.769 oldu. Ulusal işsizlik hesaplama yöntemine göre işsizlerin oranı %6,4 olarak kaydedildi.

Avusturya'nın 2024 Yılı Ocak – Mayıs Dönemi Dış Ticaret Rakamları Açıklandı

2024 yılı Ocak – Mayıs dönemi dış ticaret rakamlarına göre, Avusturya 80,89 milyar Avro ihracat, 78,33 milyar Avro ithalat gerçekleştirmiştir. Bu itibarla, bir önceki yılın aynı dönemine göre Avusturya'nın genel ihracatı %5,2 oranında gerilerken, genel ithalatı ise %12,6 oranında gerilemiştir.

Söz konusu dönemde, Avusturya'nın Türkiye'den ithalatı 1,14 milyar Avro, Türkiye'ye ihracatı ise 804,2 milyon Avro olmuştur. Bu itibarla, bir önceki yılın aynı dönemine göre Avusturya'nın Türkiye'den ithalatında %1,9 gerileme kaydedilirken, Avusturya'nın Türkiye'ye ihracatında ise %10,0 oranında gerileme gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, Avusturya'nın Türkiye'den ithalatı toplam ithalatının %1,5'ini, Türkiye'ye yaptığı ihracat ise toplam ihracatının %1,0'ini oluşturmuştur.

Söz konusu dönemde Türkiye Avusturya karşısında yaklaşık 334 milyon Avro dış ticaret fazlası vermiştir.

Slovakya Katma Değer Vergisi (KDV) Mevzuatında Meydana Gelen Son Değişiklikler

Slovakya'daki KDV yasasında yapılan değişikliklerden biri, Türkiye'den ithal edilen mallara uygulanacak KDV iade politikası üzerinde etkili olabilecek yeni bir düzenlemeyi içermektedir. Söz konusu düzenleme, 1 Temmuz 2025 tarihinden itibaren belirli koşulları yerine getiren ithalatçılara, ithal ettikleri malların KDV'sini ithalat işlemi sırasında peşin olarak ödemek yerine, kendi KDV beyannamelerinde hesaplama fırsatı sunan bir ters yükleme mekanizmasını (reverse charge mechanism) içermektedir. Bu mekanizmayı kullanabilmek için aşağıdaki şartların sağlanması gerekmektedir:

- 1- Slovakya'da kurulmuş olmak,
- 2- Slovakya'da KDV kaydı bulunmak,
- 3- Yetkili Ekonomik Operatör statüsüne sahip olmak.

Buna ek olarak, 1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla, Slovakya'da KDV kaydı bulunan yabancı mükellefler de Avrupa Birliği merkezi gümrük sistemi aracılığıyla gerçekleştirdikleri ithalat işlemleri için bu ters yükleme mekanizmasından faydalanabilecektir.

Finlandiya KDV Oranları %24 Den %25,5 E Yükseltildi

1 Eylül 2024 tarihinden itibaren, mevcut KDV oranı yüzde 24 olan malların gümrük işlemlerinde yüzde 25,5'lik yeni KDV oranı uygulanacaktır.

Rusya Yönünde Gümrükten Çıkış Yapacak Tüm Araçlara Estonya Tarafından Tam Gümrük Kontrolü Uygulamaya Başlanması

Estonya tarafından 8 Ağustos'tan itibaren Rusya yönünde gümrükten çıkış yapacak tüm araçlara tam gümrük kontrolü uygulamaya başlanacağı duyurulmuştur. Estonya Başbakanı Kristen Michal tarafından yapılan açıklamada uygulama ile yaptırımların etkisiz hale getirilmesinin önüne geçilmesinin amaçlandığı, yerel yönetimlerin, kargo taşımacılarının ve otobüs şirketlerinin yeni uygulamaya ilişkin bilgilendirildiğini, tam gümrük kontrol uygulamasının gümrüklerde geçiş süresinin uzamasına yol açacağını ve gümrük kapısından geçiş sayısının da azalmasını beklediklerini ifade etmiştir.

Tass haber ajansında yer alan haberde ayrıca, Avrupa Birliği'nin Rusya Federasyonu'na uygulamakta olduğu yaptırım kararlarının uygulanmasını takip etmek ve bilgi değişimi amacıyla Polonya, Finlandiya, Litvanya, Litvanya ve Estonya arasında 2024 yılı Mayıs ayında bir anlaşma imzalandığı yer almaktadır.

Öte yandan, Ticaret Ataşeliğimizizin 25 Ocak 2024 tarihinde iş dünyasını bilgilendirmiş olduğu üzere, Rusya ile Estonya arasındaki İvangorod sınır kapısı, 1 Şubat 2024 tarihinden bu yana araç geçişine kapalı bulunmakta olup, yaya geçişleri devam etmektedir. Bu çerçevede, Estonya ile Rusya Federasyonu arasında araç geçişleri Şumilkino ve Kuniçina Gora sınır kapıları üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Irak Merkezi Hükümeti Tarafından Gübre Ürünlerine Korunma Önlemi Ve İlave Gümrük Vergisi Getirilmesi

7 Ağustos 2024 tarihinde açıklanan Irak Bakanlar Kurulu'nun 6 Ağustos 2024 tarihli ve 32 sayılı Toplantısı Kararlarına göre Irak Merkezi Hükümeti, "yerel üretimin desteklenmesi" amacının bir parçası olarak, bazı gübre ürünlerinde korunma önlemi ve ilave gümrük vergisini içeren aşağıdaki kararları almıştır:

1. İthal üre gübrelere ("urea fertilizers") nihai korunma önlemi uygulanması ve kıymet bedelinin üre gübrelere ton başına 550,000 Irak Dinarı; DAP gübrelere (Diammonyum Fosfat) ton başına 800,000 Irak Dinarı olarak belirlenmesi.
2. 4 yıl boyunca tüm menşe ülkelerinden ithal edilen üre gübrelere birim kıymeti üzerinden %35 ilave gümrük vergisinin acil tedbir olarak uygulanması. İlgili makamın uygulama süresi boyunca yerel piyasayı gözlemlemesi ve kararın yerel üreticiler üzerindeki etkisini ölçmesi.

Bağdat Ticaret Müşavirliğimizce Kararın yürürlük tarihi ile ilgili olarak Irak Gümrükler Genel Komisyonu ile temasa geçilmiş olup, bahse konu korunma önlemi ve ilave gümrük vergisinin kararın alındığı tarih itibarıyla uygulamaya geçirileceği bilgisi edinilmiştir.

Irak makamlarınca anılan ürünlere ilişkin halihazırda bir GTİP kodu açıklanmamakla birlikte bu ürünlerin büyük ölçüde 3102 (üre) ve 3105 (DAP) kodlu ürünleri etkileyebilecektir.

Öte yandan, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) ile Irak Merkezi Hükümeti (IMH) arasında ticaret alanında teknik mevzuat ve uygulamalara ilişkin farklılıklar olduğu, bu kapsamda yukarıda bahsedilen hususa ilişkin olarak da farklı uygulamaların olabileceği değerlendirilmektedir.